

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilv. sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A mérleg.

Budapest, február 14.

(—é—) Csak néhány nap választ el már bennünket az egyházügyi javaslatok képviselőházi tárgyalásától: érdekes kérdés, hogy mily számban s mily erkölcsi súlyal vannak az e kérdések tárgyában egymást megostorozni készülő táborok.

A szabadelvű párt igaz, hogy számban a kilépések miatt csökkent, de mostani létszámában, mely az összes ellenzéki pártokét még mindig erősen fölözi, egységes, egyöntetű, lelkesedésében összetartó, s törhetlen készséggel csoportosul vezére, *Wekerle* körül a szabadelvű zászló védelmére, amint ezt láthattuk a közelebb történt szavazásoknál, melyeket az ellenzék nagy magabiztában jó előre erőpróbának hirdetett ki, s melyek a javaslatokat elvetni akaró ellenzék erőtlenségét s ennél fogva csufos vereségét tüntették ki.

S ez természetes, mert ellenzéki pártjaink dicséretére legyen mondva, ezek tagjai közt is vannak számosan, akik a szabadelvűség hívei, s akik, tudván hogy Magyarország s a magyar nemzet jövője csak szabadelvű intézményekkel biztosítható, pártérdeküket most, mikor a *Wekerle*-kormány ily intézményeket kíván életre hívni, becsületes hazafias készséggel alárendelik a haza s a nemzet általános érdekének. Különösen a szélsőbalnál áll ez, a szélsőbalnak nevezetes része fog az egyházpolitikai javaslatokra rászavazni. *A szabadelvű párt nem szorult rá e segítségre, de mint elvei közhasznúságának szózatot bizonyítékát szívesen veszi.* Rágalmazzák ugyan emiatt ellenfelei fölfele, az udvarnál, a király előtt, hogy ime a *Wekerle*-kormány s pártja a *Ko-*

suth-pártiak egy részével van szövetségben, de hisz e rágalom nem fog, s a trón bizalmát a szabadelvű párt s vezére iránt nem ingathatja meg, mert ez ügyben éppen a szélsőbal oszlott két táborra, amelyek egymás iránt engesztelhetlen gyűlölségre gyuladtak. S a trón körül csak helyeslést kelthet s a bizalmat növelheti a tény, hogy *Wekerle* oly reform-küzdelmet kezdett hazája érdekében, melynek közhasznúsága önkénytelenül annak hívei sorába hozta a szélsőbal jobbait.

A szabadelvű reform-eszme diadalmas hatása nagy rombolást idézett elő a nemzeti párton, *Apponyi* gróf táborában is, mint a hogyan kitünt e pártnak a kormányjavaslatokkal szemben állásfoglaló értekezletén. Hiába volt a furfangos vezérnek minden szofizmája, melylyel a kormány reformját, különösen a kötelező polgári házasságot tulzottnak ecsetelte s helyette a szükségbelit ajánlotta: pártjának legjobbjai egymás után szólaltak fel s vezérük tanácsa, kérése ellenére a kormányjavaslatok hívei gyanánt vallották magukat. Így történt aztán, hogy *Apponyi* s szorosabb hívei e hangulatot érezve s annak nyomása alatt, nem merhették a kormányjavaslatok elvetését párt-határozatul ajánlani; azt határozták, hogy semmit sem határoznak, nehogy a kis párt szétbomoljon; elhatározták, hogy szavazhat a párt tagjai közül kiki, ahogyan tetszik *Apponyi* ellenére, aki a kormánynak s javaslatainak kérlelhetlen ellensége. A nemzeti párt így megmaradt ugyan pártnak, de desavouálta vezérét, mert tagjainak nagy része a kormány javaslataira s így közvetve azon *Wekerle*-kormány erősítésére fog szavazni, melyet *Apponyi* megbuktatni akar.

A képviselőház tehát méltó azon országos közvéleményhez, mely oly roppant tulnyomósággal tüntet a reformok mellett, s így nyugalommal nézhetünk a viták s azok eredménye felé. S miután ez a dolgok állása, biztosan remélni lehet, hogy a kormányjavaslatoknak a képviselőházi pártokra gyakorolt ellenállhatlan hatalma s az általános közvélemény nyomása érvényesíti magát a főrendiházban is, melynek hivatása ugyan a mérséklés, de nem oly előhaladásnál, melyre a nemzet óriás többségének kívánása s a trónnak helyeslése nyomja rá a legitim közszükséglet ajánló pecsétjét.

BELFÖLD.

A csata előtt.

A képviselőház jövő heti üléséről írt rendkívül nagy az érdeklődés a közönség körében. A hétfői ülésre, már csaknem minden karzati jegy le van foglalva a háznagyi hivatalnál. Egyes képviselőket még a vidékről is táviratilag kértek fel a hétfői ülésre szóló karzati jegyekről való gondoskodásra.

Városi közgyűlés.

Arad, február 14.

I.

Már hetekkel ezelőtt lázas izgalommal várta minden városatyja a nagy napot, melyen pártolólág vagy elutasítólág, de feltétlenül részt fog venni a villamos világítás kérdésében támasztandó óriási vitában. Mindenki el volt reá készülő, hogy három napig folytonosan szónokolni fognak a kérdés fölött s ime, a dicső napra virradva megcsappant a szenzáció, elhalasztódott a döntés pillanata s vele az az idő is, a melyben villamfény fogja bevilágítani Arad utcáit.

A közgyűlés ugyanis a pályázat kiírása

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Duzzogás.

„Haragszom magára!” így szól
Duzzogón a lányka.
S én is haragszom asóta
Az egész világra:

Haragszom a csillagokra,
Hogy oly haloványak,
Mert a fénytük mind od’adták
Szemed sugarának.

Haragosa vagyok én a
Liljoknak s rózsának;
Mellynek a te szép arcodon
Egybe olvadának:

Haragszom a tavasszi ég
Legszebb mosolyára,
Mert varása mind odagyűlt
Ajkad mosolyába.

Haragszom a csalogányra,
Mert bűvös dalában
Nem talállok oly gyönyört, mint
Ajkad egy szavában.

Haragszom az égre, földre,
Mert olyan szegények,
Hogy kincseik — tenéklüed
Nékem mit sem érnek!

LUBY SÁNDOR.

Ismeretség egy álarczos bájról.

— Schönthan PÁL. —

Balder barátom arra kért, hogy néhány éjjeli órára az álarczosbál után szállást adjak neki, mert már korán reggel dolga lesz a városban s lakása egy távol eső városnegyedben volt. Szívesen egyeztem bele.

Második ágy hiányában a földön rögtönztem számára fekhelyet takarókból, plaidokból s más alkalmas dolgokból. Egy telt bőrönd képezte a párnát, egy régi téli kabát a takarót. Megelégedett vele. Éjféli rég elmult, mikor álmomból felébredtem. Valaki az ajtóhoz közeledett, következett néhány sikertelen kísérlet a kulcsot a zárba dugni, végre sikerült és kinyílt az ajtó. Balder lépett be. Meglehetősen neveltségesen nézett ki rövid felöltőjével, mely alól a frak két szárnya látszódt ki, claque-ja fején a pisai ferde toronyra emlékeztetett, és a mellett oly vig és közlékeny volt mint soha.

Nem mozdultam, de ő hozzám jött s éppen arczomba világított; e mellett még az ágyam előtt levő oszizmahuzóra is lépett úgy hogy ez nagy lármával felfordult, és nem maradt más egyéb hátra, mint feladnom a színelést. Más oldalra fordulva, éppen nem terjedelmes beszélgetésre buzdító hangon kérdelem:

— Nos mulattál?

— Nagyszerűen barátom! — szól Balder és minden rendszer nélkül vetkezni kezdett.

Ezen sokszor félbeszakított munka sokáig tartott és soha sem ért véget, mert közbe-közbe ágyam szélére ült. — bár én alig engedtem neki tenyérni tért — és felszólítatlanul kezdett mesélni, mint éppen hogy valaki mesélni szokott, ki azt gondolja, hogy valami regényes kalandot élt át. Nem egészen világos elmélkedés után, mely rokon lelkek találkozásáról szólt és mely helyenként megszakított s újra felvett álmaimmal vegyült össze csudálatos módon, meg tudtam a földolgot. A fiatal ember az álarczos bálon valami spanyol nőtől találkozott, ki szerinte azon lélek birtokában volt, melyet Baldernek egyszer meg kellett találnia, hogy boldog lehessen. A „legbiztosabb mód” mulattott vele, ő megígérte, hogy a jövő bálon újra meg fog je-

íránt tett indítványt elfogadta s ez az oka annak, hogy villamos világításunk ügye ma is abban a stádiumban van, amelyben két évvel ezelőtt volt.

Tehát lesz pályázat, s lesz fölötté vita már a márcziusi közgyűlésen, talán később, de remélhetőleg bizonyosabban, miután viszszerokkant az ügy a régi, egyenesebb és biztosabban célhoz vezető útra.

S nemcsak ezért a tengerszök kilátásért volt érdekes a közgyűlés, hanem azért is, mert szűz beszéddel egybekötött indítvány tétel is volt a tárgysorozaton. Barth Lajos irodalmi szabász és legfiatalabb városatyja ugyanis arra gondolt, a mi még eddig senkinek sem jutott eszébe s megtette azt a városunk fejlődésére messze kiható indítványát, mely szerint a főut egy részét József főherczeg utnak, a liceum-teret pedig Jókai-ternek nevezze el a város.

De hát Barth tervez, a közgyűlés végez még pedig úgy, hogy az indítványt a jövő közgyűlés napirendjére tűzte ki s pusztá formáságból álló egy hónapi izgatottságra kárhoztatta az indítványozót.

Jelentős volt Klein Ignác rokon indítványa is. Ő az aradi vértanuk neveivel kívánja egynémelyik utca rosszhangzásu nevét feloszerélni. Az ő indítványa fölött is a márcziusi közgyűlés fog határozni.

Több indítvány nem volt. A tárgysorozatot pedig jobbra vita nélkül s a tanács javaslatához képest intézte el a közgyűlés melynek lefolyásáról a következő részletes tudósítást adjuk.

II.

Fábián László főispán elnöklete alatt jelen voltak Salacz Gyula polgármester, Institóris Kálmán főjegyző, Perger János dr. főügyész, Parócz István és Varjassy Lajos tanácsnokok, ifj. Löcs Rezső, Kádás Kálmán aljegyzők, továbbá Virágh Lajos, Dániel Kálmán, Szondy Béla, Reicher Károly, Reicher Béla, Bund Henrik, Csiky Károly, Urbányi Béla, Heeger Ernő, Robicsék Agost dr, Sallay Béla dr, Bing Vilmos, Dományi József, Varjassy József, Boros Beni, Bonts Döme, Rózenberg Miksa dr, Steinhart Mór Prodanovits Döme, Madarász Antal, E. Illés László, Pozsgai Lajos dr, Pollák Gyula dr, Schuster Illés dr, Tisch Mór dr, Barth Lajos, Málék Lajos, Péterffy Antal, Boros Vida, Hegedüs László, Kornay Károly, Szathmáry János, Tedeschi Viktor, Blaskovits Antal, Avarffy Géza, Mittner József, Müller Károly, Keresztes Gyula dr, Steiner Jakab, Weidenfeld István dr, Sonnenfeld Károly, Svarz Jenő dr, Jankovits György, Kilényi János, Hadanyák József, Szontag Gyula, Wadovszky Gusztáv, Domonkos Lajos, Nikolits Péter, Klein Ignác, Schöpkesz Ede dr., Walder Gyula, Jankovits György, Tenner Lajos, Glück Károly, Nesnera Aladár, Kotsis Lajos, Ravasz Imre, Rajta

lenni, ezután egy pillanatra felemelte fátyolát, Balder egy madonnához illő arcot látott meg. Az ismeretlen ezután eltűnt.

Ez egyszerűen és gyorsan van elmondva, egy szerelmesnek azonban több idő kell rá. Keservesen megbánt közbeszólásom által a donna végtelen, képekben gazdag leírását idéztem fel. Nehány szót, mint pl. csodaszzerű báj, öszsemek, hosszú szempillák, stb. valószínűleg többször ismételt, mert később álmodtam róluk.

En nem szóltam semmit, a vendégbarátság szent kötelesség és Balder kedélyállapota kiméletet követelt és érdemelt.

Mialatt érdeklődésemet hódítása iránt lelkesedett leírásával akarta felébreszteni, a szomszédaszobában köhögött valaki. Nem természetes, de szándékos köhögés volt, oly célból, hogy figyelmeztessen arra, hogy két órákor éjjel illő a csend. Szobám ugyanis szomszédos volt házurnom s leányának hálószobájával. Az ajtó el volt zárva s ezenkívül mindkét oldalon még szekrényekkel eltorlaszolva.

Baldert figyelmeztetnem kellett, hogy szomszédaink nyugalma vegye tekintetbe. Fájdalom nem is hallgatott rám, biztosított arról, hogy nem tud aludni, és hogy kávét kell innia. Nem minden zaj nélkül készit-

György, Novotny Lajos, Varga József, Szöllösy Károly, Purczell Béla br, Vizer Péter, Szalay Antal, Magyar Ferencz, Zemplényi Sándor, Nagy Kálmán, Neuman Ede, Eles Armin, Walfisch Armin, Kohn S. N., Réthy Viktor, Pohl Károly, Neuman Dániel, Kristyory János, Millig József, Mihalik József, Tarjányi Vilmos, Bauer Gyula, Vizer Lajos, Barabás Béla dr, Gyulai István, Remetey Fülöp Károly, Heincz Gábor, Luszitg Armin, Hász Sándor, Neuman Adolf, Pless Mór, Szalay Antal, Szalay Károly, Mihalik József stb.

Elnöklő főispán a közgyűlést déltán 4 órákor nyitotta meg.

A közgyűlés részvéte.

A napirend előtt Fábián László főispán meleg szavakkal emlékezett meg gyoroki id. Andrányi Károly és Schaffer Adolf volt törvényhatósági bizottsági tagok elhunytáiról és érdemeik méltatása mellett indítványozta, hogy elhunytuk fölött a közgyűlés részvéte jegyzőkönyvbe igtattassék.

A közgyűlés az indítványt határozattá emelte.

Indítványok.

Ugyancsak a napirend előtt két indítvány volt bejelentve.

Barth Lajos személyesen terjesztte elő a szószerint következő indítványt.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Arad sz. kir. város mindig előkelő helyet foglalt el, mindakkor, ha arról volt szó a hazá iránt való lelkesedés tüzeit éleszteni és lobogtatni, és az érdemnek az elismerés adóját leróni. Ez az elv vezérelte a tekintetes törvényhatósági bizottságot a lefolyt évben is, midőn az uralkodó ház egyik legünnepelebb tagját, a sziv, és lélekben igaz magyar hazafit Ő cs. és kir. fenségét József főherczeg urat Arad sz. kir város díszpolgárává választotta, ugyane szempontból indult ki a tekintetes törvényhatósági bizottság akkor, midőn az egész művelt világ által ünnepelet irófejedelmet, Magyarország méltó büszkeségét Jókai Mór Aradváros díszpolgárai sorába emelte.

E kitüntetések, melyekről az ünnepelek méltó módon lettek értesítve, külsőleg is megörökítendő, van szerencsém indítványozni: határozza el a tekintetes törvényhatósági bizottság, miszerint a főutnak a Széchényi utcától a Karolina és Maros utcáig terjedő része ezentul József főherczeg utnak; ama tér pedig, melyen a magyar ifjuság temploma áll, ama templom, melyben a hazafiság oltártüze gyújtatik, és az ifju szívébe oltják a magyarok leghentebb imáját, „mindenek előtt a hazá, melyért élünk és halunk kell” és mely templomban az ifjuság tudományozomját elégíti ki, a Lyceum tere ezentul Jókai térnek neveztessek el. Ezek keresztülvitelére a tekintetes városi tanács kéressék fel.

Majd Klein Ignác törvényhatósági bizottsági tag írásban benyújtott indítványát terjesztette elő Institóris Kálmán főjegyző.

sehez fogott, mert fájdalom felfedezte főzőgépeket.

— Aludj, ha aludni tudsz, megteszek én mindent egyedül is, így szolt, mialatt meglehetősen lármával elindult a konyhába, hogy vizet hozzon, mely utján természetesen többször tévesztette el az ajtókat.

Elhatározásom, hogy a rettenetes embernek több alkalmat nem adok csendzavarásokra, szilárd volt. Oda át megint köhögtek, s ez Erzsike kisasszony volt, ki tényleg több figyelmet érdemelt volna, miben Balder más időben bizonyára részesítette volna is.

Mit csinált valjon ott kinn a vízvezetékkel? Végre a konyhaajtó meglehetősen zajjal ütődött be és Balder újra megjelent. Szesz hiányában drága cognacomat töltötte a gépbe. Az asztalhoz ült s merengve nézett a kék lángba, mely nyugodtan nyalta az üstöt. Percek hosszant ült így anélkül, hogy csak szempilláit is mozgatta volna... Krak! eltört az üveg harang, mely a gép fölött volt alkalmazva, a forró víz kifutott és sziszegve aludt ki a láng.

— Te, még szétrobbanhat az üst! kiáltottam, mialatt ő nyugodtan szedte fel a forró cserepeket. Erzsike kisasszony ismét köhögött, most még hangosabban.

(Vége következik.)

Tisztelet közgyűlés!

Arad szab. kir. város ösidőktől fogva egyik volt azon városoknak, akiknek hazafiasan érte polgárai mindazon esetekben vezérszerepet vettek, amidőn valamely magasztos és hazafias czélnak előmozdítását, és kiváltképen a hazafias érdemeknek méltó elismerését kellett akár szóban, akár cselekményekben méltó kifejezésre juttatni.

Ezen vezérszerepre Aradváros polgárait egy dicső mult és annak kegyeletes hagyományai önkényt utalják, a mely hagyományokhoz való hű ragaszkodás kell hogy képezze továbbra is a kivivott jó hirnév öregbitésének garanciáját.

Ez indítja tisztelettel aolirott törvényhatósági bizottsági tagot arra, hogy a t. közgyűlés elé a következő indítványt terjessze:

Arad szab. kir. város több kiváló utcáiban maiglan is teljesen obscurus nevek szerepelnek amelyeknek hovatovább ugyis el kell önnöt tűnni, amig viszont ezen neveknek fölcserélése egy újabb alkalmat szolgáltat nekünk arra, hogy nagyjaink iránti kegyeletünket külsőleg is dokumentáljuk. Dokumantáljuk pedig olykép, hogy első sorban is a 13 vértanuk közül mindazoknak neveit, a kik után eddigelé Aradvárosban utcák elnevezve nincsenek, írjuk azon utcák tábláira, amelyek a jelzett obscurus nevekkel dísztelenkednek.

Kérem a t. közgyűlést, méltóztassék ezen indítványomat elfogadni, és ennek keresztülvitelére érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni.

A közgyűlés mindkét indítványt, mivel közvetlenül ülés előtt folytak be, a márcziusi közgyűlés napirendjére tűzte ki.

A napirend.

A polgármester januárhavi jelentését tudomásul vették.

József főherczeg köszönő válaszirátát, melyet már annak idején közöltünk, éljenzéssel vették tudomásul.

Klapka Györgynek Komáromban felállítandó szobrára 100 frt, Szemeré Bertalanak Miskolcon emelendő szobrára pedig 50 frt adományt szavaztak meg.

Debreczennek a liberális egyházpolitikai reformokat támogató feliratát örvendetes tudomásul vették.

A kultuszminister által az aradvárosi iparostanoncz iskolák részére megszavazott 1000 frt államsegély nyugtatására a polgármestert hatalmazták fel.

A Hertschka Mór féle ösztöndíjállomások közül hármat Rochel Jenő, Sefflényi Imre és Vizváry Lajos tanulóknak szavaztak meg, két üres helyre pedig kírják a pályázatot.

Az iskolaszék mult évi és a közigazgatási bizottságnak a mult év második feléről szóló jelentései tudomásul szolgáltak.

A téglák méreteire 1894. január 1-től számítandó hatálylyal alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában leérkezett belügyminiszeri leiratot tudomásul vették.

Hasonlóan tudomásul vették a Holtmarosor szabályozását tárgyaló tanácsi előterjesztést, nemkülönbön a tiszti ügyészseg által megkötött földhaszonbérleti és faanyagszállítási szerződéseket.

Kassa városnak az 1888. évi XXXV-ik t.-cz. 12. §-a I. pontjának módosítását célzó feliratát támogatni fogják.

A családi erdőn át a szeregnyházi földekhez vezető ut megnyitása tárgyában a város felé a belügyminiszeriumhoz.

A villamos világítás.

Salacz Gyula polgármester jelentette be az aradi légszeszvilágítási társulatnak és a budapesti Ganz-gyárnak a villamos világításra vonatkozó együttes ajánlatát. Sokszor tapasztalta, hogy a törvényhatósági bizottság minden fejlődést jelentő intézményt pártol. Sziből öhajítja a villamos villágítás létesítését. A befolyt ajánlatot a szakbizottság, a jogügyi bizottság és a tanács már tárgyalták, de nem fogadhatják el. Vállalkozók ugyanis 20 évre kizárólagos koncessziót, azontul konkurrencziát kizáró engedményeket kérnek s ezenfelül megszabják a villamosság árát is. Ezt nem lehet elfogadni. Indítványozza, hogy az ajánlatot utasítsák vissza s irjanak ki a villamos világítás létesítésére 10 évi koncesszió kikötése mellett pályázatot. (Helyeslés.)

E. Illés László hozzájárul az indítványhoz. Konstatálja, hogy már van egy a pályá-

zat kiírását rendelő régi közgyűlési határozat. Jelentést kér a jövő közgyűlésre arról, fel lehet-e bontani a gáztársulattal a közvilágításra kötött szerződést.

Steinhardt Mór dr. a szerződésre nézve elmondja, hogy az csak 23 év múlva bontható fel, mert erejénél fogva addig évi 3 és fél millió köbláb gázfogyasztás van garantírozva. Nézete szerint utczavilágításra alapított központi telep létesítése ez idő szerint lehetetlen. Ha mégis kiírják a pályázatot, úgy az csak általánosságban, feltételek nélkül irandó ki.

Parócz István a pályázatot a pesti pályázati feltételek irányelvei alapján kéri kiírni. A pályázati feltételek előzetes elfogadását ajánlja a közgyűlésnek.

Müller Lajos dr. sajnálja, hogy érdemi nem foglalkozhatnak az ügygel s ezért csak kényszerűségből járul hozzá a polgármester indítványához. Ugy van meggyőződve, hogy a terhes gáztársulást fel lehetett volna bontani, ha el nem nézik a határidőt. Kéri, ki van hivatva a szerződések lejáratait nyilvántartani?

Szalóczi Gyula polgármester nem tudja, hogy erre valaki köteles volna. Négyezer szerződés van őrizete alatt a titkos levéltárban, azokat ő nem tarthatja nyilván. Mindenestre sajnálja, hogy elnézte a felmondási határidőt, de nem tesz magának szemrehányást, mert a felmondás járó megváltási kötelezettség súlyosán érintette volna a városi pénzügyi helyzetét. Kéri a szerződéses határidők nyilvántartásával a tisztii ügyészt megbízni.

Boros Beni a szerződésben kitett felmondási határidő bejelentésének elmulasztásából emelt vádakra nézve azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a gáztársulat bizonynyára hajlandó lesz a felmondást a szerződésben kitett feltételek mellett most is elfogadni s így a vádnak nincs gyakorlati jelentősége s különben is ajánlaná, hogy a tanács akkor, midőn a villamvilágítási pályázat feltételeit a közgyűlésnek be fogja mutatni, egyben az iránt is tegyen jelentést, vajjon a gáztársulattal nem lehetne-e a fennálló s mindkét félre nézve terhes szerződésnek kielégítő megváltoztatására birni. A szerződésbeli jogok és köteleességek nyilvántartása nézete szerint a főügyész kötelessége; a mi pedig a tárgyalás alatt levő villamvilágítási kérdést illeti, nem lett volna kénytelen a közgyűlés annyi bizottsági ülés és előkészítő munka után az ajánlatot most vissza utasítani, ha a körülbelül másfél év előtt hozott közgyűlési határozat respektáltatott, s a pályázat annak alapján kiíratott volna.

Müller Lajos dr. csak tényt konstatált, de nem gyanúsított s mindenkiről fölteszi, hogy jóhiszeműleg járt el. Hozzájárul az ügyész megbízásához.

Domonkos Lajos attól fél, hogy a megváltást most már a légszuszvilágítási társulat fogja sürgetni.

Ezután elnöklő főispán a vitát berekesztette s kihirdette a határozatot, mely szerint a jövő közgyűlésre bemutatandó pályázati feltételek alapján a pályázat kiírása elhatároztatott s a városi szerződések nyilvántartásával a tisztii ügyész megbízott.

Folyó ügyek.

A közvetett adók kezelésénél alkalmazottak felemelt fizetése f. é. január 1-től utalványoztatott.

Tomá Tódor utegyengető és Nessel Ferenc pénztári ellenőr nyugdíjazási ügye kiadatott az orvosi bizottságnak véleményezés végett.

Községi adómentességet nyertek új épületekre Bányai Zsuzsanna, a polgári takarékpénztár, Kaszperd a Emilia, ifj. Naggenmacher Henrik, Nachtnébel Odön, Sambura János, Albert Lidia és Nyírga György.

Mossocz Gábornak a pesti dülöben emelt épület adómentessége tárgyában beadott felebbesztését Barabás Béla, Szalóczi Gyula, Mattnér József és Keresztes Gyula felszólalása után elutasították.

A nyugdíjalap költségvetését jóváhagyó ministeri intézvényt tudomásul vették.

Aztél Péter lemondása folytán Kugler Istvánt iskolaszéki taggá választották.

A Kossuth-utcai laktanyánál egy fegy-

verraktár kiépítését 7463 frt 40 kr. költségel-irányzattal elhatározták.

A vágóhídi többmunkák költségei utalványoztatottak.

A tankötelesek és ovodakötelesek összeírását elrendelték.

Az ujteleni és gáji iskoláknak egy-egy tanteremmel való kibővítését elhatározták.

A tanácsot megbízták, hogy tegyen lépéseket a közös hadseregbeli katonaság lovardájának visszaengedése iránt.

A belügyminiszternek az ideai kövezési sorrend jóváhagyását tartalmazó leiratát tudomásul vették.

A január hóban elő és leirt állami adókra eső községi adók elő és leirattak.

Végül a honvéd gyalogsági laktanya kibővítésénél felmerült több kiadást megszüntették.

Ezzel a tárgysorozat kimerítettven elnöklő főispán a közgyűlést berekesztette.

Ülés vége este 6 órakor.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 756.1 milliméter, délután 2 órakor 756.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 0.5, délután 2 órakor C° + 4.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 5. délután 2 órakor EN. 6. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 4 milliméter.

Aradmegye telefonhálózata.

— Az alispán előterjesztéséből. —

Arad, február 14.

Aradmegye telefon-hálózatának kérdésével lapunk már előbb hosszan foglalkozott kiváló szakember tollából eredt cikkekben.

— Tegnap azonban sikerült megszereznünk Szathmáry Gyula, Aradmegye alispánjának ama átiratát, melyet valamennyi járás szolgabírójának megküldött épen ez ügyben.

Az átirat hosszan tárgyalja a telefonhálózat létesítésének szükségességét, s annak módokat fejtegeti.

A felállítási költségeket részben a törvényhatóság, illetőleg a községek, részben pedig az állam viselné. Ebben rejlik magyarázata annak, hogy a törvényhatósági távbeszélő-hálózatok csak fokozatosan és pedig a törvényhatóságok jelentkezésének sorrendjében fognak létesíteni.

Miután pedig a hálózat közhasznú intézmény, nagyon helyesen járna el Aradmegye, ha igyekeznek az elsők között jelentkezni. — Az alispán ez ügyben, a hó végén összehívott rendkívüli megye-gyűlésen azt fogja javasolni, hogy irjanak fel a kereskedelemügyi miniszterhez a telefonhálózat érdekében.

Tekintve az intézmény hasznosságát, arra is kiváló gondot kell fordítani, hogy a telefon-hálózat minél teljesebb legyen.

Erre vonatkozólag az alispán azt fogja javasolni, hogy

1. Minden jegyzői székhely, avagy postahivatalnál bíró község a járási székhelyvel,
2. Minden járási székhely a vármegyei székhelyvel, Araddal kötéssék össze.
3. A hálózat keretében a postahivataloktól az egyes előfizetők házaiba saját külön vezetékek állítsassék elő.

Az előállítási hozzájárulás úgy anyagok szállításában, mint egyéb körülményekben rejlik.

Kötelesek a községek bizonyos számú előfizetőt biztosítani és pedig teljes nappali szolgálatra tíz olyan előfizetőt, kik közül kettő a kedvezményes, nyolcz pedig a rendes díjat fizeti. Az előfizetési díj egy járás területén belül közhivatalok és jótékony intézetek számára évi 15 frt, magánosok számára évi 30 frt, egyletek, társaskörök, vendéglők és egyéb nyilvános helyek számára évi 45 frt. Azon előfizetők kik a járás területén kívül a vármegye többi községeivel és a vármegye székhelyével való közvetlen beszélgetésre is jogosítványt szereznek, 30 frt, akik pedig az Arad városi belső telefonhálózat előfizetőivel is érintkezni kívánnak, 30 helyett 40 frt kapcsolási díjat fizetnek.

Megközelítő számítás szerint a teljes hálózat kiépítése, illetőleg annak költségeihez való hozzájárulás, pénzértékben kifejezve negyven ezer forinttra tehető.

A szükséglet fedezésére nézve az alispán javaslata az volna, hogy mintán a járási székhelyeknek a vármegyei központtal való

összeköttetése vármegyei közös érdeket szolgál, de a közeli szomszédság részen és a nyilvános állomások berendezése folytán érdekelvők azon községek is, a melyek távbeszélő állomást nem kapnak: a szükséglet felelő részét törvényhatósági pótdó utján fedezve a vármegyei közönsége által viseltessék, másik fele részét pedig, mely az előbb említett számvetés szerint mintegy 20,000 frtot tenné ki a hálózatba bevonandó községekre, a törvényhatóság közgyűlés által megállapítandó módon és arányban osztassék fel. Hasonlólag lesz felosztandó a vezeték évi fenntartási költsége is, mely az első előállítási költségeinek mintegy 5-6 százaléka lehet. — Az ebbeli felosztás csak a hálózat megállapítása után lesz eszközölhető, s magától értetődik, hogy minél több község lép be, annál kevesebb hozzájárulás fog egy-egy községre esni, úgy hogy ha például a tervezetbe 100 község csatlakoznék, az első előállítás költségeiből, átlag csak 200 frt, míg ha például csak 50 község volna bevonható, átlag már 400 frt esnék egy-egy községre.

Az alispán ezután felhívja a főszolgabírákat, hogy ez ügyben úgy a községek, valamint a magánosok nyilatkozatát legkésőbb a hó 25-éig beküldjék. Figyelmegeknek ajánlja azoknak is inkább, mert most nem jelentkeznek, elemegek amaz előnyöktől, melyeket az együttes építkezés hoz magával.

A beteg Arad.

— Kivonat Posgay Lajos dr., Arad szab. kir. városi tisztii főorvosának 1894. évi január havi egészségügyi jelentéséből. —

A hőmérő legmagasabb állása (C° + 9.5) január 26. délután, legalantabb állása (C° - 15.8) január 18. éjjel jegyeztetett. A légszuszylmérése állása 779.6 mm. legmagasb és 759.8 mm. legalantabb pont között ingadozott. A időjárás tartósan száraz, télies hideg s tulnyomólag borus volt. Kissé esett két nap, havazott négy nap, hónyomok vagy csepegés ötször. Ködös volt 9 nap, fagyott 29 nap, a csapadék magassága 9 mméter. Uralgó szélirány volt a keleti.

A közegészségi állapot a betegülések szaporodása folytán tetemesen hanyatlott. Az összes halálozás 14 esettel volt több mint decemberben, a városi újszülöttek számát a városi halottak száma 24 esettel meghaladta.

Kórjellegző számban a hurutos-lobbos s a gümökóros tüdőbajok jelentkeztek. Az influenza járvány a hóban 380 új esettel volt bejelentve s vele kapcsolatban 12 halálozás történt. Általános tapasztalás, hogy az ideai influenza járvány súlyosb szövödményei gyakrabban mutatkoztak.

A difteritisz kissé többször jött elő, bejelentetett 30 esete (7-tel több mint decemberben), halálos lefolyásu volt (a mult havi maradványból elhalt egy egyennel együtt) hatszor. Más járványos ragályos kórforma alig fordult elő, nevezetesen a vörheny 3, a typhus 1 esetben van bejegyezve.

Trachoma betegek: Maradt december 31-én 13, azóta szaporodott 4, apadás 6, maradt január 31-én 11. A kórházban van 10, idegen 5.

A városi illetőségűek közül elhunyt a belvárosban 56, Pernyáva 28, Sarkad 17, Újtelep 11, Gáj 10, Sága 6, a tanyákon 1. a kórházakban 18.

Fő halálokok: veleszületett gyengeség s alkati hiba 10, rángás 9, tüdővész és aszkór 42, hörg-tüdő mellhártyalob 26, agybaj 10, szívbaj 5, hashártyalob 2, torokgyík 2, difteritisz 6, vörheny 1, rákszeny 4, vízkór 2, májbaj 1, orbáncz 1, influenza 12. végegyengülés 9 stb.

Baleset 4. Halva született 9. Az összes elhaltak közül orvosoltatott 129. A városi halálozás évi aránya e hóban a polgári népességhez képest 39.9 pro mille.

Erre nézve elhunyt a városi lakosságból 1 évig 30, 2-5 évig 14, 6-10 évig 7, 11-20 évig 3, 21-30 évig 6, 31-40 évig 14, 41-50 évig 15, 51-60 évig 18, 61-70 évig 18, 71-80 évig 15, 80 év felett 7.

Élve született az anyakönyvi kivonatok szerint 133, (8-al kevesebb mint deczemberben) ezek közül 63 fi, 70 nőnemű, törvénytelen 25, szomszéd községbeli illetőségű 7. A városi ujszülöttek évi aránya e hóban (a polgári népességhez képest) 342 pro mille.

Házassult 35 pár. Orvos rendőri hullaszemle 6 esetben tartatott. Orvosrendőrileg vizsgáltatott 105 letartóztatott egyén. A dajkált gyermekek létszáma volt január végén 228.

Mészárlás golyóval.

— Szakvélemény. —

Egyik aradi lap f. évi 35-ik számának újdonsági rovatában „Ujtás az aradi vágóhídon” czimmel közölt hírére egy nem épen laikus a következőket jegyzi meg

Arad, február 14.

Első sorban csodálatos dolog az, hogy a néhány tagból álló „népes értekezlet” épen olyan mérsáros elnöklete alatt tartatott, aki a lövőkészülékkel eszközölt próbavágásnál a vágóhídon jelen sem volt, s ily eljárást még nem is látott. Másodsorban feltűnő, hogy a néhány tagu népes értekezlet mondja ki a szakvéleményt, mikép az ilyen módszer szerint levágott állatok husa teljesen élvezhetlen, mert ereiben a vér megalszik, — tehát nem vérzik ki — és mert egyszerűen a — zsidóvaliás sem engedi meg a lött állatok husának fogyasztását.

Ezen állítását a népes értekezlet nagyon megfontolatlanul mondotta ki, mert hogy a lövőkészülékkel eszközölt vágás után hogyan vérzik ki az állat, arról már meggyőződés szerzetetett, s arról alkalom adtán a vágóhídon bárki is — aki érdeklődik — meggyőződhetik, mert a lelövés után ugyan azon eljárás alá esik az állat, mint a taglóvali leütésnél, t. i. megnyitattik a torkolati visszér, (vena jugularis) melyen az elvérzés gyorsan történik.

Hogy a zsidó valias a szerintük lött állat husának fogyasztását tiltja, mintán ez rituális dolog, erre legkevésbé lehet hivatkozni.

Ezen új vágási módszernek be, — vagy be nem hozatalánál az vétegetett figyelembe, hogy valjon emberesebb eljárás-e az, hogy a levágandó állat a levágásnál az érzésétől azonnal megfoztassák, vagy pedig néha 5—6, sőt még több taglóval eszközölt fejbe ütés által kintostassák; — azt hiszem, hogy az új módszer szerinti vágás még is csak humanusabb, a hus pedig ezen eljárás mellett tápértékéből mit sem veszít.

Nem tudom meg magyarázni, hogy mi indította a tisztelt népes értekezletet a tiltakozásra, nem hiszem, hogy az eljárásnál felmerülő költségek, mert hiszen egy lövés alig néhány krajczárba kerül.

Végül a népes értekezlet azon szakvéleményére, hogy a lött állatok husa teljesen élvezhetlen, mert ereiben a vér megalszik, tehát ki nem vérzik, és mert egyszerűen a zsidó vallás tiltja, megjegyzem még azt, hogy akkor jövőben a vadakat, melyeknek husát a nagyközönség oly szívesen fogyasztja, nem löni, hanem sachtolni kell.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerinqa mai napra a következő időjárás várható:

— Február 15. —

Változó felhőzet. — Éjjeli fagy. — Keleten csapadék.

Jókai-ünnep.

Az aradi kir. főgymnázium és állami főreáliskola „Petőfi önképzőkör”-e most ünnepli meg Jókai Mór 50 éves írói jubileumát.

Az ünnepély február hó 18-án d. e. 10 órakor folyik le a Lyceum dísztermében az alábbi műsorozattal:

1. Elnöki megnyitó s ünnepi beszéd, tartja Taba Kovits György r. VIII. oszt. növ.
2. Ünnepi óda, írta s felolvassa Farka Béla gymn. VII. oszt. növ.
3. Románcoz, szerző Krausz Vilmos gymn. VI. oszt. növ., előadja az ifjusági zenekar.
4. „Judás”, Várady Antaltól, szavalja Telenku György gymn. VII. oszt. növ.
5. Népdalok, a tanítóképző intézet ifjusága közreműködésével, előadja a gymnasiumi zenekar.
6. Jókai Mórhoz, írta Taba Kovits György r. VIII. oszt. növ., szavalja Spiroch Lajos gymn. VII. oszt. növ.

7. Bohne: Quartette, hegedűn előadják Grossmann E. gymn. VII. Schattlesz M. gymn. VII., Krausz V. gymn. VI. és Winter F. gymn. VI. oszt. növ.

8. „A munkácsi rab” Jókaitól, szavalja Schill Fülöp gymn. VIII. oszt. növ.

9. Artot: Souvenir de Bellini és Ridley Kohne: Éljen csárdás. Hegedűn játsza Krausz Vilmos gymn VI. oszt. növendék, zongorán kíséri Paretz Jenő r. VII. oszt. növ.

10. Jókai: Enyém, Tied, Övé cz. regényének széptani méltatása, tartja Dobroszláv Péter gymn. VIII. oszt. növ.

11. Alelnöki bezáró, tartja Paretz Istvángym. VIII. oszt. növ.

12. Defilier Marsch, előadja az ifjusági zenekar.

Az egyházpolitikai viták folyama alatt az országgyűlési tárgyalásokról részletes és tárgyilagos tudósításokat közöl Budapestről érkező több táviratok alapján az

„ARADI KOZLONY.”

Lapunkból a közönség már a kora reggelel órákban kimerítő tudósításokat olvashat a nagyfotosságu, óriási elvi harcokról, melynél nagyobb és jelentősebbet, az ország közügyeire kihatóbbat, 1867-óta a magyar törvényhozás nem vivot.

Az „Aradi Közlöny” csaknem egy teljes nappal megelőzi távirati tudósításaival az összes fővárosi lapokat, a melyek késő délután érkeznek Aradra, mig az „Aradi Közlöny”-ből már kora reggel értesülhet a közönség mindama nagy érdeklő ország-szerte feszült kíváncsisággal várt vitákról és eredményekről, a melyek előző nap a parlamentben történek.

Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól kezdve.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokzatán olvashatók.

HIREK.

Február 15. Ceutörtök. Róm. kath. naptár: Fausztin. — Protestáns naptár: Fausztin. — Görög-keleti naptár (február 3.): Simon, Anna. — A nap két óra 50 perczkor, nyugszik 5 óra 8 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola. földszint.

Február 17. A radnai kaszinó bálja.

Február 17. Az aradi kereskedelmi testület bálja.

Február 18. Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése.

Február 18. Kölcsey-egyleti közgyűlés, délelőtt 10 órakor.

Február 18. Az ügyvédi kamara közgyűlése.

Február 18. Az aradi ipar- és népbank közgyűlése, délelőtt 11 órakor.

Február 24. Somogyiné növendékeinek táncpróbája (Krispin-terem.)

Február 25. Az arad-osanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Február 25. A lövés-egylet közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Február 27. A borosjenői takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése.

Február 28. Aradmegyei rendkívüli közgyűlése, délelőtt 9 órakor.

Márczius 3. A „Szárnyaskerek” dalkör táncvizsgálma.

Márczius 4. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

— Személyi hír. Babos Kálmán honvédezedes, kerületi dandárparancsnok, tegnap délben utazott el Aradról, hol a honvédség felett szemlét tartott.

— A hivatalos lapból. A király Erdegh Jenő, osztálytanácsosi czimmel és jelleggel feruházott tengerészeti hatóságai előadót és Kégly Sándor az országos statisztikai hivatalnál alkalmazott miniseri titkárt valóságos osztálytanácsosokká nevezte ki.

— Az arad-osanádi öntöző csatorna. Ez alatt a czim alatt jelent meg tegnap egy tanulmány Fiáth Miklós báró tollából. Igénytelennek látszó kis füzetke az egész, ám mély szakértelemmel van megírva. Fiáth rámutatott az alföld egyes részeinek sanyaru gazdasági viszonyaira, melyet csak a szakzerű öntö-

zés változtathat meg. Azért üdvözli minden nemzetgazda örömmel az öntöző csatorna terveit. A füzetkére még visszatérünk. Itt adjuk egyelőre annak végső passzusát: „Országos érdek is az, hogy a közigazdasági szempontból oly fontos öntözési ügy új lendületet nyerjen. Az arad-osanádi csatorna sikeréből meggyőződhetnénk alföldünk gazdái — kik azon előnyös helyzetben vannak, hogy folyóink vizét öntözésre felhasználhatják, — az öntözési vállalatok gazdasági hasznáról, s bizonyára nem késnének maguknak is biztosítani azon előnyöket. Így néhány évtized alatt hazánk egy nagy vidéke behálózva lehetne az öntöző- és hajózható csatornák által, melyeknek elvitázhatlan eredményei a gazdaság jövedelmezőségének emelésében, egy szebb — igen szép jövőndő képét tárják fel előttünk.”

— A Maros jégzajlása. Bethlen és Retteg között a vasuti vashidat a jégzajlás elszakította; a viz azután Sajómagyarosnál a vasuti vonalat elborította. Az óradna-szt.-györgyi-ut szintén el van borítva. Besztercze mijezezek folytán ugy a posta-, mint a vasut közlekedéstől teljesen el van zárva. A radig még nem érkezett le a zajlás, de valószínű, hogy ma, vagy holnap már itt lesz.

— A legszomorubb statisztika. Arad város orvosi hivatalában tegnap állították össze azt a statisztikát, a melyből megtudjuk, hogy az elmúlt évben Aradon hány ember halt meg s hány sirral gazdagodtak a különféle hittekezetek temetői. A statisztika szerint 1893-ban elhalt 1361 lélek, kiből 740 fi-, 621 nőnemű. Vallás szerint: 687 róm. kath., 59 ág. hitv. ev., 119 ev. ref., 43 gör. kath., 345 gör. keleti, 7 unitárius, 98 izraelita. 3 vallását nem sikerült megállapítani. Kerületek szerint: Az I. kerületben meghalt 213 lélek, II.-ban 270, a III.-ban 326, a IV.-ben 174 kórházban 284. Kor szerint: hét aluli 57. a legöregebb kornak közül 72-ina szakos halállal kimult 25, halva találtatott ember.

— A községi közterhek és a költségvetés. A belüg. miniszter egy vármegyei határ feloldása alkalmából kijelentette, hogy a feloldott határozat azon indoka, hogy a község által viselendő közterhek ügyében a község csak a költségvetés során van határozni, sőt ellenkezőleg szükséges, hont-költségvetésben foglalt rendszeres és ágtételeknek alapja már eleve meg legyen pitva. Így pl. az előjárók illetményei, kőgy vagyon szerzése vagy eladása czimén a ségi vagyon kiadási, illetőleg fedezeti rovat egyes tételek csakis azok jogerős megállapításának kifolyásaként vehetők fel.

— A Maros vizállása. Dettánál, ille Branyicskánál e hó 13-án reggel, a vízmér 210 czentimétert mutatott a 0 pont fölött, lott az előző nap reggelén csak +8 czmtr: a vizállás. — A rohamos emelkedés jég-lással járt. Aradon és Makón is a vizállás alatt áll.

— Nevét magyarosító jegyző. Niede mayer Alajos szentleányfalvai illetőségű ugyanottani lakos ugy saját, mint kiskoru Julia gyermeke vezetéknévének „Almási”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— Az új vágási módszert, melylyel az aradi vágóhídon már kísérletet tettek, Glóck Károly mérsáros tegnap a várban is bemutatt. A lövés általi marhavágást a törzsorvos s teljes tisztikar megnézte s teljes elismeré nek adtak kifejezést az új vágási mód.

— Telefon Arad-Kőbánya közt. A tőbányai távirat-hivatalnál nyilván (áv.) távbeszélő állomást létesítettek. Így krom tul majd Aradról közvetlenül lehussz bányára telefonálni. Ez újításnak természet s értéskerekedő ink veszik.

— Élet és halál. Aradváros tert elmúlt héten született 35 lélek, 18 fi-nemű, elhalt 25 egyén, 19 fi-, 16 nőnevű születések évi arányszáma 39.7, a évü

scosan elszort mihelyekben bombákat lartottak.

Rendelkezésre bocsájtott állás.

Bécs, február 14. (Saját tud. távirata.)
tészert *Belopotoczky* táborig püspök állá-
za hadügyminister rendelkezésére bocsá-
ara. *Belopotoczky* tudvalevőleg megdi-
ezet *Skacel* lelkész, ki a párbajban ele-
Ján *Wagner* ezredorvos eltemetését meg-
dapea. — A Fremdenblatt nyilatkozatra
gatókálta a püspököt, ki erre azzal felelt,
ban állását rendelkezésre bocsátotta.

Ellített százados.

Mánus, február 14. (Saj. tud. táv.)
-it, a 10-ik vadászszázalój százado-
hírki *Knoth* fűnfhausi pékmestert mult
ős februárban megtámadta s több szu-
esial megölte, a hadbírótság tisztí rang-
a mi meghagyásával hat havi egyszerű
egységságra ítélte. A századost egy-
kapot csak az életbiztonság ellen elköve-
kihágás miatt ítélték el. A szóvál-
ra az adott okot, hogy a pék-
nester egy nyilvános helyen véletlenül
a százados lábára hágott s pardon szóval
tovább ment. A százados nem elégedett
meg evvel, hanem megleste az utcán a
pékmestert s kardjával addig ütötte, míg
holtan összerogyott. A rendkívüli enyhe
büntetés általános feltűnést kelt.

Szerb állapotok.

Belgrád, febr. 14. (Saj. tud. távirata.)
Pasic pétervári szerb követ egyelőre meg-
márad állomásán, míg sikerül, helyére al-
kalmatlan utódot találni. A belügyi közgaz-
gatásban a legközelebbi időben további
személyváltozások várhatók.

Az olasz királyi párról.

Róma, február 14. (Saj. tud. táv.)
A királyi pár márczius közepe felé hosz-
szabb tartózkodásra Monzába utazik.

A legújabb bomba.

Páris, február 14. (Saj. tud. távirata.)
A tegnapi minisztertanács utasította az
igazságügyi és a belügyminisztert, hogy
az *anarchisták terroristikus fellépésének*
meggátolására haladéktalanul dolgozzanak ki
szigorító rendszabályokat, melyek már a
jövő hét folyamán a kamarának lesznek
előterjesztendők.

Páris, február 14. (Saj. tud. táv.)
Több képviselő indítványozni fogja az
anarkista pöröknél a nyilvánosság kizárá-
sát, mely veszedelmes reklám. A bomba-
merénylet mai kihallgatásaiból kiderült,
hogy *Bretonnak* czinkostársai is voltak.
Midőn a merénylő menekült, az utcán
bizonyos távolságokban gyanus emberek
álltak, kik az üldözőket botütésekkel fel-
tartóztatták. A menekülés sikerül is, ha
Poison rendőr a szembe jövő omnibuszról
le nem ugrik és közbe nem veti magát.
Kiderítették azt is, hogy *Breton* ugyan-
azon pinczér, ki két év előtt a rendőr-
ségnek Marseilleben sok dolgot adott.

Páris, február 14. (Saj. tud. távirata.)
Le Breton merénylő személyazonosságát
megállapították. Igazi neve *Henry Emil* s
1872-ben született Barcellonában fran-
czia szülőktől. A merénylet előtt rövid
idővel Londonból érkezett ide s ismert
anarchista.

KÖZGAZDASÁG.

= Lóvásár. A tavaszi lóvásárt A r a d o n márczius hó 10-én tartják meg.

S z e s z ű z l e t.

— Február 14. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.25, kicsinyben 53.75 nörd nélkül, per 100 liter % beleértve 55 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsdé

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —
Budapest, február 14. d. u. 5 óra.

Gabona	Állapot	Irány- zat	100 kilogramm frt
B u z a	bánsági	csend.	7.25 — 7.70
	tiszavidéki	„	7.30 — 7.70
	pestvidéki	„	7.25 — 7.70
	fehérmegyei	„	7.25 — 7.75
	bácskai	„	7.35 — 7.75
R o z s	—	szilárd	5.60 — 5.80
	—	csend.	6. — 6.40
Á r p a	takarmány	csend.	6.65 — 7.50
	égetni való	„	7.90 — 9.25
Z a b	—	csend.	6.70 — 7.20
T e n g e r i	bánsági	szilárd	—
	másnemű	„	4.40 — 4.50
K a p o z t a - r e p e z e	—	szilárd	—
K ö l e s	—	csend.	4.20 — 4.60
B u z a	tavasza	csend.	7.82 — 7.84
	junius 1894	„	7.82 — 7.84
	ősze	„	—
T e n g e r i	május-junius 1894	csend.	—
	szept-október 1893	„	4.82 — 4.84
Z a b	Budapest sz. tavasza	csend.	—
	Budapest sz. ősze	„	6.71 — 6.73
K a p o z t a - r e p e z e	aug.-szeptember 1893	csend.	12.25 — 12.35

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1894. február 14.

Magyar aranyjárdék 4%	117.—
Magyar koronajárdék 4%	94.90
Magyar arany 4 1/2%	126.50
Magyar ezüst 4 1/2%	102.25
Magyar keleti vasut 1876.	123.—
Magyar földtermentesítési kötvény	95.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földtermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyereményorszájegy kölcsön	153.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.—
Osztrák papírjárdék	98.—
Osztrák járadék ezüst	97.75
Osztrák járadék arany	120.25
Korona járadék	—
1860-ki államsorszájegy	145.—
Osztrák-magyar bankrészvény	998.—
Magyar hitelbank részvény	432.75
Osztrák hitelintézet részvény	360.60
Osztrák-magyar államvasut	813.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.93
Német birodalmi márka	61.20
London	125.30
Páris	49.70

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Levelözö. (Gurahoncz.) Teljes lehetetlen azon óhajtatást teljesítenünk, hogy a béli felülfizetők névsorát közzé tegyük. Lapunk minden egyes sorát annyira igénybe veszik a fontos és aktuális közlemények, hogy a felülfizetők jegyzékét abszolúte lehetetlen beszorítanunk. Mint többször látni méltóztatott, ezen ekből még a helyi nagy táncz-
vígalmak felülfizetőit és a rendezőségek köszönet-nyilvánításait is melőznünk kellett minden esetben.

VIZJELZÉS.

1894. évi február hó 14-én reggel 8 órakor észlelt víz-
állások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérték °	Időjárás	Vízállás cztimétr.	Jégvastagság cztimétr.
Branyicska	+ 2°	borult	+ 186	jégzajlik
Soborsin	+ 3°	—	+ 4	jégzajlik
Radna	—	—	+ 46	jégzajlik
Arad	+ 1°	felhős	— 104	jégment.
Makó	+ 1°	derült	— 6	jégment.
Szeged	+ 2°	derült	+ 24	jégment.

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásot jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásot jelzi.
Arad, 1894. február 14.

A m. kir. folyammérőktől hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Február 14. —

Fehér Kereszt szálloda: Fränkel testvérek kereske-
dők, München. Lázár Gerő kereskedő, Brassó. Szőlőszey
Zsigmond kereskedő, Budapest. Weisz Alfréd kereskedő,
Budapest. Koberne Miksa gyáros, Elgersburg.
Vass szálloda: Kardos János mérnök, Makó. Gáll
Sándor birtokos, Pécska. Czifra János birtokos, Buda-
pest. Strasser Lajos birtokos, Válemára.

Három Király szálloda: Karusz Jakab tanító, Világos.
Govich N. jegyző, Földvár. Bucurka József jegyző, N.-
Kamarás. Weisz Mór kereskedő, Arad.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1893. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
<i>Budapest felől indul:</i>	<i>Budapest felől érkezik:</i>
Nagyvárad reggel 5.18	Vv. Csabáról reggel 9.10
Nagyvárad este 4.35	Nagyvárad este 8.45
Gyorsvonat reggel 8.20	Személyvonat reggel 6.55
Személyvonat d. e. 11.25	Személyvonat d. u. 3.50
Személyvonat este 9.45	Gyorsvonat este 6.57
<i>Erdély felől:</i>	<i>Erdély felől:</i>
Személyvonat reggel 6.35	Vv. Radna-Lippa r. 7.—
Radna-Lippa d. u. 2.25	Személyvonat d. e. 11.—
Személyvonat d. u. 4.30	Személyvonat este 8.55
<i>Temesvár felől:</i>	<i>Temesvár felől:</i>
Személyvonat reggel 6.25	Személyvonat reggel 9.44
Személyvonat d. e. 11.30	Személyvonat este 3.45
Személyvonat d. u. 5.58	Személyvonat este 10.55
<i>Szeged felől:</i>	<i>Szeged felől:</i>
Személyvonat reggel 5.—	Vegyesvonat reggel 8.50
Személyvonat d. e. 9.—	Személyvonat este 7.05
Vegyesvonat d. u. 4.25	Személyvonat este 10.—
<i>Gurahoncz felől:</i>	<i>Gurahoncz felől:</i>
Személyvonat reggel 6.30	Személyvonat reggel 8.08
Személyvonat d. u. 5.15	Személyvonat este 6.72

Aradvárosi

Evadberlet
szünet.

színház.

Haviberlet
szünet.

Csütörtökön, 1894. évi február hó 15-én:

Az ember tragédiája.

Drámai költemény 11 eszben, 11 képben. Irta: Madách.
Zenéjét szerző: Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK:

Az Ur szava	Rónaszékiné.
Gábor, arkangyal	Kézdy J.
Mihály, arkangyal	Károlyi B.
Rafaél, arkangyal	Balassa J.
Lucifer	Szakács A.
Ádám	Szilágyi B.
Eva	Czakó.
A föld szelleme	Fenyvessi.
Rabszolga	Rónaszéki.
Első demagóg	Csatár Gy.
Második demagóg	Szendrei M.
Hellen polgár	Nyilassi M.
Hellen polgár	Margó Z.
Cluvia	Tompa K.
Szent Péter, apostol	Kendy B.
Heléna, komorna	Bács K.
A konstantinápolyi pátriarkha	Szebenyi A.
Udvaronc	Rác Gy.
Robespierre	Leövey L.
Korcsmáros	Bácsoné.
Özvegy	—

HELY Á R A K:

Nagypáholy, földszinten vagy első emeleten	6 frt — kr
Páholy, földszinten vagy első emeleten	4 frt 50 kr
Páholy, második emeleten	3 frt — kr
Támlásszék, (földszinten) a 0. és első három sorban	1 frt 20 kr
Támlásszék, (földszinten) 4, 5, 6. és 7. sorban 1 frt — kr	—
Támlásszék, (földszinten) 8, 9, 10, 11. és 12-ik sorban	— frt 80 kr
Második emeleten	— frt 80 kr
Második emeleten 2. és 3. sorban	— frt 60 kr
Második emeleten 4. és 5. sorban	— frt 50 kr
Harmadik emeleten, első sor közepén	— frt 50 kr
Harmadik emeleten, közepén a többi sor oldalt minden sorban	— frt 40 kr
Karzatülés, közepén	— frt 30 kr
Karzatülés, oldalt	— frt 20 kr
Egy szinlap a pénztárnál	— frt 10 kr

Kezdeté 7 órakor.

KIS LOTTO.

Brünni:

45, 3, 59, 18, 54.

Feielős szerkesztő: **Vass Géza.**

Magy. kir. államvasutak Budapest jobbp. üztv.

3068. sz.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzlet-
szabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó kivál-
tatlan szállítmányok nyilvános árverésére Buda-
pest dunapart állomásunkon f. hó 22-én csütörtök-
ön délelőtt 9 órától kezdve tartatik meg, mely
árverésre a t. cz. közönség ezennel meghívatik.
Budapest, 1894. febr. hó 2-án.

Az üzletvezetőség.

BECK ALAJOScsokoládé, dessert és cukorkaárúk üzlete ARAD,
színházépület.

Dus választékban honi és külföldi

**bonboniéreket, attroppok, csemege,
színházi cukorkák****és egyéb különlegességek, csokoláde bonbonok,****finom francia beföttek.**

Török méz a legjobb szer köhögés ellen.

Nagy raktár téa- és téasüteményekben.

Mindent a legjutányosabban számít és vidéki megrendeléseket pontosan teljesít

BECK ALAJOS

ARAD, színház épület.

24 8-8

Amerikai Cables a legjobb minőségű.

Az olcsóság csodája!a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis**Kilényi R. és Társa**7, 14 és 30 kros hazárjában
a színházépületben, a 13 vértanu szobor
átellenében van. 102 4-8**Iskolai táskák potom árért.****Alkalmi ajándékok****hihetetlen olcsó áron.****Gyermekjátékok majdnem ingyen.**Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekkoscsik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb.**olcsóbban mint bárhol.****Arlejtési hirdetmény.**

Arad megye törvényhatósági bizottságának f. 1894. évi 192. kgy. sz. határozatával 8762 frt 55 kban megállapított költséggel Ágris község jegyzői-lak fölépítését engedélyezvén, erre nézve f. évi márczius hó 8-án d. e. 9 órakor a község házában tartandó árlejtésre a vállalkozni szándékosok azzal hivatnak meg, miszerint a kikiáltási árnak 10% készpénzt avagy elfogadható értékpapirokban tartoznak biztosítékul letenni.

Terv a költségvetés a jegyzői irodában — a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az előjáróság fenntartja magának azon jogot, miszerint az egyes munkákat külön is árlejttesse, és nézete szerint a legmegbízhatóbb vállalkozóknak kiadja.

Ágris, 1894. évi február hó 12-én.

Zászló Mózes
jegyző.Fracilla Száv
bíró.

126. 2-3.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

12367/94 sz.

107 1-3.

Hirdetmény.Nyugot-német-osztrák magyar vasuti kötelék.
(Az I. számú pótlék életbeléptetése a 3. füzet-
hez tartozó függelékhez.)

A fenti kötelék II. rész 3. füzetéhez 1893. évi szeptember 15-én kiadott függelékhez, f. évi február 15-vel az I. számú pótlék lép életbe.

Ezen pótlék a tengeri (kukoricza), takarmány, liszt, korpa stb. szállítására érvényes kivételes díjszabás tételeinek kiegészítését és módosítását, továbbá Hatvan állomással való forgalomban szárított, kilugozott répaszeletekre új díjtételeket tartalmaz.

A pótlék a részes vasutigazgatóságoknál 10 pfennig = 6 krajczárért szerezhető meg.
Budapest, 1894. február 1.A m. kir. államvasutak igazgatósága,
a részes vasutak nevében is.

Lukács Géza és Lukács Gyula tulajdonát képező s az aradvárosi 401. sz. tjkvben A+3 sor, 1029 hrsz, Deák Ferencz-utcza 9. sz. üres beltelek, valamint az ugyanazon telekjegyzkvben A+5 sor, 1102 hrsz. Zrinyi-utcza 4a. sz. két emeletes beltelkes ház vagyonszösség megszüntetése folytán f. évi február hó 19-én d. e. 8 órakor az aradi kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál birói árverésen eladatni fognak.

126 | 1894. gazd. sz.

1-3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a) a városi szin- és bérház déli oldalán az I-ső emeletén levő 3. számú 5 utozai szobából és mellékhelyiségeiből álló lakásnak — b) az ugyanott a II-ik emeleten 4-ik számú 2 udvari szobából és mellékhelyiségeiből álló lakásnak f. évi május hó 1-jétől számított 3 évre leendő bérbeadása iránt f. évi márczius hó 2-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár az a) alattira nézve évi 600 frt, a b) alattira nézve évi 100 frtnyi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeknél 1894. évi február-hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,

aljegyző.

MEGHIVÁS

az aradi első takarékpénztár részvénytársulat
részvényeseinek
vasárnap, 1894. márczius 4. napján

Aradon, délelőtti 10 órakor

a szabadságtéri 21. számú saját házában tartandó

53-ik évi rendes közgyűlésére.**Tárgysorozat:**

1. Elnöki megnyitó és intézkedés az alapszabályok 28. §-a értelmében.
2. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, valamint az 1893. évi befejező számadások előterjesztése, s az ezek iránti határozathozatal.
3. Az 1892. évi május 14-én megalkotott társulati alapszabályok 29. §-ának rendelkezése szerint:
 - a) a társulati elnöknek,
 - b) 6 igazgatónak,
 - c) 3 felügyelő-bizottsági rendes s 1 póttagnak,
 - d) 12 bíráló-bizottsági tagnak és
 - e) 14 igazgató, választmányi tagnak, három évre történő megválasztása.

Az alapszabályok 16. §-ának b) pontja értelmében szavazati joggal bíró t. oz. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői felkérhetnek, hogy részvényeiket, illetve ideiglenes részvényjegyeiket, vagy ezekről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat a képviselők pedig ezenkívül meghatalmazásaiikat, 1894. évi márczius hó 3-ának déli 12 órájáig a társulati főpénztárnoknál nyerendő elismervény. ellenében letéteményezzék.

Aradon, 1894. február 14.

Az igazgatóság.